

Tämä tutkistelu on sapatiksi 28.11.2026

Profeettojen koetteleminen

Muistojae: *”Rakkaat ystävät, älkää uskoko kaikkia henkiä. Koetelkaa ne, tutkikaa, ovatko ne Jumalasta, sillä maailmassa on liikkeellä monia vääriä profeettoja.” (1. Joh. 4:1.)*

Avaintekstit:

Dan. 10:7–19
5. Moos. 13:2–6
Jes. 8:20, VKR
Joh. 11:25
Ap. t. 15:36–39
Jer. 28:9, 15–17

Aito timantti on yksi arvokkaimmista jalokivistä maan päällä. Tietenkin monista muista esineistä voidaan tehdä lähes identtisesti timantin näköisiä, mutta ne ovat arvottomia. Miten siis voi tietää, onko timantti aito vai väärennös? Paras tapa on testata sitä. Jotkut testit voidaan tehdä kotona muuttaman yksinkertaisen työkalun avulla. Toiset vaativat ammattitaitoa. Useimmat testit eivät yksinään ole ratkaisevia, mutta jos timantti läpäisee useita testejä, voi sen aitoudesta olla varma.

Timantti on yksi lujimmista materiaaleista maapallolla. Timantin lujuus johtuu osaksi sen kyvystä kestää erittäin korkeita lämpötiloja sekä dramaattisia lämpötilan vaihteluita. Timanttia voi testata kuumentamalla sitä sytyttimen liekillä tai isommalla polttimella ja pudottamalla sen sitten kylmään veteen. Aito timantti ei vahingoitu, kun taas väärennös todennäköisesti hajoaa!

Profetoimisen lahja on arvokkaampi kuin mikään timantti. Kuitenkaan tämän lahjan omaavaksi itseään väittävää ei pidä uskoa tämän pelkän väitteen perusteella. Väite on testattava. Tällä viikolla tarkastelemme raamatullisia profeettoja löytääksemme ne raamatulliset periaatteet, joita käytetään heidän aitoutensa testaamiseen.

YLILUONNOLLISEN OSA

Herra sanoi erämaavaelluksen aikana kansalleen heidän keskuudessaan olevasta profetoimisen lahjasta näin: ”Kuulkaa minun sanani! Kun joukostanne nousee profeetta, minä ilmaisen itseni hänelle näyssä, unessa minä hänelle puhun.” (4. Moos. 12:6.)

Profeetalliseen viestiin ja kutsumukseen liittyy usein yliluonnollista; ne ovat ehdottomasti enemmän kuin mitä henkilöllä oleva pelkkä vaikutelma tai ajatus voi olla. Profeetta saa suoria viestejä Jumalalta, usein profeetallisten unien tai näkyjen kautta (Dan. 8:1; Jes. 1:1; Ap. t. 9:10 jne.), joihin voi myös liittyä selviä fyysisiä ilmiöitä.

Luettele joitakin niistä fyysisistä ilmiöistä, joita profeetta Daniel koki näyn aikana. Katso Dan. 10:7–19.

Daniel menetti kaiken voimansa näkytilaan joutuessaan, ja hän oli riippuvainen Jumalasta koko tuon kokemuksen ajan. Vaikka muut hänen seurassaan olleet eivät joutuneet näkytilaan, Jumalan läsnäolo oli niin voimallinen, että he kauhuissaan pakenivat ja piiloutuivat. Kuitenkin Jumala käyttää fyysisiä ilmiöitä kiinnittääkseen huomion profeettaan, jotta profeetallinen sanoma tulisi kuuluksi.

Mitä 5. Moos. 13:2–6 opettaa meille profetoimisen lahjasta?

Vaikka näkyvät ilmiöt osoittavat yliluonnollisen voiman olevan toiminnassa, se ei automaattisesti tarkoita ilmiön kokevan olevan Jumalan innoittama. Myös Paholainen voi näyttää yliluonnollisia asioita. Mikään yksittäinen todiste ei vahvista palvelutyötä profeetalliseksi. Fyysisten ilmiöiden lisäksi profeetat on testattava. Yliluonnolliset ilmiöt eivät osoita profetoimisen lahjaa aidoksi. Jotta voimme vahvistaa jonkun olevan Jumalan sanansaattaja, kaikki profeettaa koskevat raamatulliset testit on läpäistävä. Valitettavasti historia on täynnä väärää profeettaa (ks. Matt. 7:15).

Joissakin kulttuureissa yliluonnolliset ilmiöt ovat yleisempiä kuin toisissa. Miksi meidän on kuitenkin oltava hyvin varovaisia yrittäessämme selvittää, onko jokin yliluonnollinen ilmiö todella Jumalalta peräisin?

YHTEENSOPIVUUS RAAMATUN KANSSA

Vaikka me ihmiset olemme petollisia ja usein ristiriidassa itsemme kanssa, Jumala ei valehtele (ks. 4. Moos. 23:19). Myös profeettojen välittämät Jumalan profeetalliset viestit paljastavat tämän johdonmukaisuuden. Jumalan muuttumaton totuudellisuus näkyy hänen antamissaan profeetallisissa sanomissa.

Lue Jes. 8:20, VKR. Minkä tärkeän asian Jumala sanoo tässä?

Raamattu on lopullinen mittapuuhu kaikille innoitusta koskeville väitteille. Profeetat on testattava vertaamalla heidän sanojansa siihen, mitä Raamattu sanoo. Oikea profeetta ei ole ristiriidassa Raamatun totuuden kanssa, ei vähättele sitä tai vie siltä huomiota. Siksi Raamatun tuntemus on niin tärkeää niille, jotka haluavat seurata Herraa eivätkä halua tulla harhaan johdetuiksi.

Vanhan ja Uuden testamentin profeetat korostivat ja viittasivat usein aiempiin profeetallisiin kirjoituksiin oman profeetallisen tehtävänsä mittapuuna. Myöhemmät raamatulliset profeetat ilmaisivat lisänäkökulmia koskien Jumalan suunnitelmaa ja pelastuksen tietä, mutta he eivät koskaan olleet ristiriidassa Jumalan jo antamien peruseriaatteiden ja -käsitteiden kanssa.

Mitä 2. Piet. 1:19–21; Room. 15:4 ja Jaak. 1:17 opettavat Jumalasta ja vuosisatojen kuluessa annetuista profeetallisista sanomista?

Vanhan testamentin perusta pelastussuunnitelman ymmärtämiselle asetettiin jo ensimmäisessä profetiassa, jonka Jumala antoi itse 1. Moos. 3:15. Uhrijärjestelmä oli esimerkki tästä suunnitelmasta. Myöhemmissä profetioissa vielä selvennettiin askel askeleelta yksityiskohtia Jumalan Karitsasta, Jeesuksesta Kristuksesta: hänen tulemisestaan, elämästään ja kuolemastaan ihmiskunnan puolesta. Raamatun kertomukset osoittavat, että Jumala tekee tiettäväksi totuuden silloin, kun hänen kansansa kykenee ymmärtämään sen. Tämä mahdollistaa totuuden ymmärtämisen syvenemisen jokaisen uuden sukupolven myötä. Tätä tarkoitetaan käsitteillä ”vähitellen avautuva totuus” tai ”totuuden syvenevä ymmärtäminen”. Toisin sanoen myöhemmät sukupolvet ymmärtävät usein Jumalan totuuden aikaisempia sukupolvia syvällisemmin.

Erästä tärkeää seikkaa ei kuitenkaan voida korostaa liikaa: uudet ilmoitukset totuudesta eivät koskaan ole ristiriidassa sen totuuden kanssa, jonka Jumala on antanut aiemmin.

KRISTUKSEN IHMISEKSI TULO

Usko Jeesuksen ihmiseksi tulemiseen on 1. Joh. 4:1–3 mukaan testi, joka sulkee saman tien pois sellaiset profeetaksi itseään väittävät henkilöt, jotka edustavat muita suuria maailmanuskontoja. Se sulkee pois myös sellaiset henkilöt, jotka väittävät olevansa yhteydessä henkimaailmaan tunnustamatta mitään tiettyä uskontoa. Jos ihminen kieltää ”Jeesuksen Kristuksen ihmiseksi, lihaan tulleeeksi”, hän ”ei ole Jumalasta” (1. Joh. 4:2–3).

Johannes kirjoitti nämä jakeet ajatellen väärien opettajien opetusta siitä, ettei Jeesus ollut ihminen, vaan ainoastaan näytti ihmiseltä. Testi jatkuu kuitenkin syvemmälle. Se ei tarkoita vain sitä, että profeetan tulisi hyväksyä Jeesuksen olleen maan päällä elänyt todellinen henkilö. Useimmat kristityt uskovat niin Jeesuksesta. Johannes käsitteli tuolloin aivan erityistä asiaa; mutta hänen profeetalliset sanansa, niin tarpeellisia kuin ne olivatkin tuossa tietyssä tilanteessa, sisältävät tärkeitä totuuksia myös myöhemmille sukupolville.

Mitä seuraavat jakeet kertovat meille Jeesuksesta? Joh. 3:16; 2. Kor. 5:21; Joh. 11:25; Hepr. 4:14–15 ja Joh. 14:1–3.

Aitojen profeettojen täytyy uskoa, että Jeesus oli ihmiseksi tullut Jumala, mutta silti todellinen ihminen. Heidän on myös omaksuttava koko totuus Jeesuksesta – hänen tehtävänsä, synnitön elämänsä, sovituskuolemansa, ylösnousemuksensa ja ylipaallinen tehtävänsä taivaassa sekä hänen toinen tulemisensa. Tämä on enemmän kuin älyllinen hyväksyntä sille, että Jeesus eli maan päällä. Jeesuksen on oltava profeetan opetusten keskiössä, eikä vain jokin sivuhuomautus. Profeetan sanoman on johdettava ihmiset pelastamaan suhteeseen Jeesuksen kanssa.

Pyhän Hengen innoittama profeetallinen sana on Jumalan valokeila, joka karkottaa sisäisen pimeytemme, jotta Jeesus, kirkas aamutähti, saa valaista sydämemme. Profetoimisen lahja yhdistää meidät häneen ja ohjaa meitä jatkuvasti häntä kohti.

Jeesusta korottavat profeetat eivät yritä kerätä omaa seuraajajoukkoa tai mainosta itseään (Ap. t. 4:12). He ovat valmiita palvelemaan niitä ihmisiä, joiden luokse heidät on lähetetty, eivätkä he yritä hyötyä heistä. Huomenna tulemme näkemään, että Jumalan profeetat olivat samoin kuin mekin ihmisiä ja syntisiä, jotka tarvitsivat evankeliumia.

Miksi on niin oleellista ymmärtää, että Jeesus, tosi Jumala ja tosi ihminen, kuoli meidän sijastamme ja kantoi syntiemme rangaistuksen?

POSITIIVISET HEDELMÄT

Vuorisaarnassa (Matt. 5–7) Jeesus esitteli kristillisen seurakunnan perustan. Näyttäisi siltä, että profeetallinen palvelutyö olisi osa tätä perustaa. Jeesus nimittäin varoitti vääristä profeetoista sanoen: ”Hedelmistä te siis tunnette heidät.” (Matt. 7:20.)

Hedelmän laatu voidaan arvioida vasta tietyn ajan kuluttua. Tarkkailemalla profeetan luonnetta ja seuraamalla hänen viestiensä lopputuloksia voimme nähdä, johtaako profeetta muita Jumalan luo vai johdattaako hän heitä pois Jumalasta.

Lue Joona 1:1–3; Ap. t. 15:36–39 ja Gal. 2:11–14. Mitä nämä jakeet opettavat meille profeetoista?

Profeettana oleminen ei kuitenkaan tee ihmisestä synnitöntä tai henkilökohtaisesti erehtymätöntä. Raamatun esimerkeistä Joona, Paavali ja jopa Pietari tekevät virheitä tai osoittavat luonteessaan olevan puutteita. Vain Jumala on virheetön; hänen sanansaattajansa eivät koskaan. Profeetat ovat heikkoja niin kuin me kaikki. Heidän elämänsä suunnan on kuitenkin oltava selvästi kohti Jumalaa, eivätkä he saa mitätöidä palvelutyötänsä elämäntavalla, joka on ristiriidassa heidän julistamansa sanoman kanssa.

Kukaan profeetta ei ole täysin Jeesuksen kaltainen esikuva, mutta aito profeetta on sitoutunut Jumalan valtakunnan periaatteisiin ja elämäntapaan (Matt. 7:16–20). Jokaista, joka väittää olevansa Jumalan sanansaattaja, mutta jonka elämäntapa on räikeässä ristiriidassa hänen välittämänsä sanoman kanssa, tulisi pitää epäilyttävänä.

Vaikka profeetan kutsumus on vaikea, monet profeetat tuottivat ”hyviä hedelmiä” toimintansa aikana. Mooses johti menestyksekkäästi Israelin lapset erämaan läpi (5. Moos. 34:10–12). Haggain uskollisuus rohkaisi Juudan asukkaita aloittamaan toisen temppelin jälleenrakennuksen, mikä oli ollut keskeytyneenä 19 vuotta (Hagg. 1:12). Jesaja palveli vakaasti työnsä kautta neljää Juudan kuningasta opastaen heitä myrskyisten aikojen läpi ja suunnaten heitä kohti Messiasta (Jes. 39:5–6; 53:4–6). Emme saa unohtaa Danielin sydämen pohjasta tulevaa tunnustusta (Dan. 9:15) tai Jeremian kyynelsilmin tehtyä sitoutumista (Jer. 8:23). Huolimatta siitä, että Jumalan profeettoja usein vainottiin ja kohdeltiin huonosti, he osoittivat aina aitoa rakkautta Jumalaa ja hänen kansaansa kohtaan, mikä on hedelmällisen palvelutyön tunnusmerkki.

Kuinka usein olet pettynyt Jumalan miesten tai naisten tekoihin tai luonteenheikkouksiin? Mitä tärkeää voit oppia niistä kokemuksista?

TOTEUTUNEET PROFETIAT

Ihmiset ajattelevat usein profeetan olevan tulevaisuutta ennustava henkilö. Tämä on kuitenkin vain yksi osa profeetan työtä. Se käsittää paljon enemmän. Profeetat johtavat ihmisiä takaisin Jumalan sanan pariin sekä neuvovat, varoittavat ja rohkaisevat.

Miksi profeetat ennustavat tulevaisuutta sen lisäksi, että he auttavat ihmisiä tietämään tulevista tapahtumista ja valmistautumaan niitä varten? Katso Jer. 28:9, 15–17.

Toteutuneet ennustukset ovat yksi tapa testata profeetta. Aidon profeetan ennustusten pitäisi toteutua ennustetulla tavalla: ”Jos se, mitä profeetta puhuu Herran nimissä, ei toteudu, se ei ole Herran sanaa vaan väärän profeetan röyhkeää puhetta. Älkää kuulko häntä.” (5. Moos. 18:22.) Tämän testin soveltaminen voi olla haastavaa, koska jotkut profetiat ovat ehdollisia; toisin sanoen ne eivät välttämättä toteudu profeetan ennustamalla tavalla, jos ehdot eivät täyty.

Tämä periaate näkyy Joonan tilanteessa hänen varoittaessaan Niniveä. Joonan saarna vaikuttaa melko lyhyeltä ja ytimekkäältä: ”Enää neljäkymmentä päivää, sitten Ninive hävitetään!” (Joona 3:4.) Silti niin ei käynyt, kuten hän ennusti. Miksi?

Lue Jer. 18:7–10. Mitä tämä opettaa meille ehdollisista profetioista?

Ehdolliset profetiat riippuvat siitä, miten ihmiset reagoivat Jumalan sanomiin. Jos ihmiset muuttavat asennettaan ja käyttäytymistään, ennustettu tapahtuma ei välttämättä toteudu. Niniven asukkaat ottivat Joonan ennustuksen vakavasti ja muuttivat tapojaan, joten Jumala ei tuhonnut heitä (Joona 3:10). Kun myöhemmät sukupolvet unohtivat tämän profeetallisen varoituksen ja Ninive muuttui jälleen pahaksi ja julmaksi paikaksi, Jumala tuhosi sen. Jumala tietää tulevaisuuden, mutta me emme. Valintamme vaikuttavat suuresti todellisuuteemme tulevaisuudessa.

Miksi on tärkeää ymmärtää ehdollisen profetian käsite? Miten sen ymmärtäminen voi auttaa meitä käsittämään paremmin raamatullista totuutta?

”MAISTAKAA, KATSOKAA”

Seitsemännen päivän adventistien hyväksyvä suhtautuminen Ellen G. Whiten profetoimisen lahjaan on seurakunnan alusta lähtien aina tähän päivään asti kohdannut samankaltaisia haasteita kuin monien Raamatun profeettojen kohdalla. Sen jälkeen, kun Ellen G. White sai ensimmäisen näkynsä joulukuussa 1844, jotkut kyseenalaistivat hänen profeetalliset väitteensä. Tämä johti siihen, että sapattia viettävät adventistit (myöhemmin seitsemännen päivän adventistit) muodostivat perusteluja Ellen G. Whiten profetoimisen lahjan tueksi.

He esittivät teologisen oikeutuksen sille, että profetoimisen lahja säilyy aikojen loppuun saakka. He selittivät Raamatun tukevan profetoimisen lahjan nykyaikaista ilmentymistä. Joel 2–3, Ilm. 12:17 ja muiden Raamatun tekstien perusteella profetoimisen lahja tulisi ilmenemään ”viimeisinä päivinä” ja siitä tulisi Jumalan lopun ajan kansan ”tunnusmerkki”. (Katso Gerhard Pfandl, ”The Gift of Prophecy and God’s Remnant Church”, *The Gift of Prophecy*, luku 4.)

Toiseksi varhaiset adventistit huomasivat, että Ellen G. Whiten lahja vaikutti myönteisesti uskoviin. Hänen profeetalliset näkökulmansa auttoivat yhdistämään 1840-luvun sapattikonferensseihin osallistuneet uskovat, kun nämä olivat eri mieltä raamatullisista opeista. Hänen lahjansa tuotti edelleen ”hyvää hedelmää” myös seuraavina vuosikymmeninä, ja hänen kirjoituksensa ovat edelleen vaikutusvaltaisia seitsemännen päivän adventistien uskonyhteisössä.

Kolmas Ellen G. Whitea puolustava väite liittyy hänen näkytilakokemustensa ylliluonnollisiin piirteisiin. Kuten olemme aiemmin todenneet, Ellen G. Whiten ollessa näkytilassa ilmeni ylliluonnollisia ilmiöitä: hän muun muassa kertoi hänelle tuntemattomista tosiasioista ja olosuhteista, ennusti tulevia tapahtumia, hänellä oli yli-inhimillisiä voimia, eikä hän kyennyt hallitsemaan tai vaikuttamaan siihen, milloin näkyjä tulisi.

Seitsemännen päivän adventistit korostavat edelleen näitä Ellen G. Whiten lahjan pätevyyttä tukevia seikkoja. Vaikka ne ovatkin perusteltuja, henkilökohtainen kokemus Ellen G. Whiten kirjoituksista on voimallinen ”todiste” hänen lahjastaan. Psalmikirjoittaja Daavid kehotti: ”Katsokaa, nähkää omin silmin! Maistakaa, katsokaa Herran hyvyyttä!” (Ps. 34:9.) Vasta kun luemme itse Ellen G. Whiten kirjoituksia rukouksen hengessä, voimme arvioida hänen profeetallisia väitteitään.

Yksi hyvä tapa aloittaa on lukea hänen pieni, mutta erittäin suosittu, teoksensa *Tie Kristuksen luo*. Sen jälkeen voi lukea viisiosaisen *Aikakausien taistelu* (suomeksi myös *Alfa ja omega*) -sarjan (*Conflict of the Ages*), joka seuraa suurta taistelua Ensimmäisestä Mooseksen kirjasta Ilmestyskirjaan saakka. Hänen kirjoituksiaan on laajalti saatavilla paperisina ja sähköisinä versioina (ks. EGWWritings.org) ja niitä on käännetty monille kielille.

Lisätietoja löydät osoitteesta <https://whiteestate.org/absg/9>.